

GROENBELEIDSPLAN UITGEEST

Het realiseren van een aantrekkelijke en leefbare woonomgeving met
zoveel mogelijk groen en in het buitengebied kansen voor
natuurontwikkeling

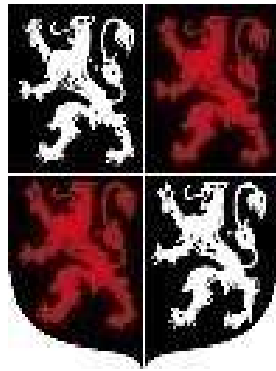

2016 - 2025

Groenbeleidsplan gemeente Uitgeest

2016 – 2025

1	Het Groenbeleidsplan	7
1.1	Groen: waardevolle kwaliteit	7
1.2	Wat is het Groenbeleidsplan?	7
1.3	Samenhang.....	7
1.4	Uitgangspositie 2016.....	8
2	Het groenbeleid	10
2.1	Waarden van het groen.....	10
2.2	Verschillende typen groen	12
2.3	Groenelementen	13
2.4	Bomen	14
3	Ontwerp, inrichting en beheer	16
3.1	Groenontwerp	16
3.2	Inrichting	16
3.3	Beheer	16
3.4	Boomveiligheid	16
3.5	Knelpunten bomen.....	17
3.6	Speerpunten groenbeheer	17
3.7	Beheervarianten.....	18
3.8	Bewonersparticipatie	19

1 Het Groenbeleidsplan

1.1 Groen: waardevolle kwaliteit

Het gebied rond Uitgeest kenmerkt zich door de open structuur van de weidevelden en het Uitgeestermeer. Het dorp Uitgeest steekt daarboven uit met een enigszins verstedelijkte uitstraling. In eerste instantie vallen de groenelementen niet zo op. Het dorp heeft geen beeldbepalende of uitgestrekte groenelementen, zoals bossen, maar er zijn wel mooie bomen en plantsoenen die het waard zijn om goed te worden beheerd en te worden beschermd.

Groen is een belangrijk onderdeel van de openbare ruimte dat in sterke mate het beeld en de leefbaarheid van een gemeente bepaalt. Vooral bomen zijn sterk beeldbepalend. Groen heeft een toegevoegde waarde voor zowel bewoners als bedrijven. Het groen heeft een eigen dynamiek. Het beeld wisselt met de jaren en de seizoenen.

We willen in Uitgeest een kwalitatief hoogwaardige groenstructuur veiligstellen en ontwikkelen. Tot nu toe ontbeert gemeente Uitgeest een beleidskader voor het beheren van de groenelementen in de openbare ruimte. Het beheer kenmerkt zich door budget gestuurd onderhoud en ad-hoc herstelplannen. Deze pragmatische werkwijze is niet geschikt om duurzaam beheer te voeren en de voorgenomen ambities uit te voeren. Mede hierdoor is de behoefte aan een groenbeleidsplan.

1.2 Wat is het Groenbeleidsplan?

Dit Groenbeleidsplan Uitgeest 2016 – 2025 is een strategisch plan. Het beleidsplan bevat een visie op groen, de beleidsdoelstellingen, de kaders, de streefbeeld, de beheeruitgangspunten, de ambities voor de komende periode, evenals de financiële vertaling van de beheerniveaus. Het Groenbeleidsplan is voor het gehele gebied van de gemeente Uitgeest van toepassing, zowel de bebouwde dorpskern als het buitengebied.

Het Groenbeleidsplan wordt gebruikt als toetsingskader. Het is een gemeentelijk beleidsplan en heeft geen formele juridische status zoals een bestemmingsplan. Het Groenbeleidsplan geeft voor de komende 10 jaar een visie op het gewenste kwaliteitsniveau, de uiterlijke verschijningsvorm en de kaders voor het te voeren groenbeheer.

Bij het opstellen van het groenbeleidsplan zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Het groenbeleid heeft de volgende kenmerken: aantrekkelijk, vernieuwend doch sober, doelmatig en duurzaam.
2. De kaders in dit plan zijn leidraad bij het beheer en de herinrichting van bestaande gebieden of ontwikkeling van nieuwe gebieden. Dit vindt plaats in samenhang met het wegenbeleid en –beheer, het verkeers- en vervoerplan en het rioolbeleid/beheer.

1.3 Samenhang

Groen is onderdeel van de openbare ruimte. Dit geldt ook voor verkeersvoorzieningen, straatmeubilair en speelvoorzieningen. Soms zijn er afwegingen en keuzes nodig voor het inrichten van de openbare ruimte. Vaak is het beter om te beoordelen op welke wijze een integrale afstemming en inrichting tot mee kwaliteit kan leiden. Groen zien we dan ook als een integraal ontwerpelement van de openbare ruimte. Dat vindt plaats op verschillende schaalniveaus.

Groenelementen in de openbare ruimte: gazons, plantvakken, heestervakken, hagen, ruw gras, bermen, bosplantsoenen en bomen.

Driekwart van de inwoners van Uitgeest is tevreden over het onderhoud aan perken en plantsoenen. Bij de ideeën ter verbetering van de buurt is het onderhoud van groen één van de suggesties (bron: I&O Research, mei 2016).

Doel Groenbeleidsplan

Het Groenbeleidsplan heeft tot doel kaders te stellen voor het duurzaam ontwikkelen, vernieuwen en in stand houden van het groen in de openbare ruimte van de gemeente Uitgeest ter verbetering van het gebruik, de inrichting en de leefbaarheid in het dorp.

Op **strategisch** niveau zijn de volgende beleidsplannen van belang voor het groenbeleid:

- Wetten en richtlijnen, zoals: Grondwet en Burgerlijk wetboek, Flora- en Faunawet, Natuurbeschermingswet, Waterwet en de Boswet
- Omgevingsvisie Uitgeest.
- Partieel Gebiedsplan (Provincie), waarin opgenomen zijn: de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS), het document 'Van kust tot kust', het Meerjarenprogramma groen 2016-2020 (i.o).

Op **operationeel** niveau gaat het om afstemming met de volgende beleids- en beheerplannen: het Wegenbeleidsplan en het Wegenbeheerplan, het Verkeersplan, het Beheerplan Openbare Verlichting en het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

1.4 Uitgangspositie 2016

Bebouwde kom

De structuur van Uitgeest vindt zijn oorsprong in de strandwallen, welke hebben geleid tot de lintbebouwing. Op de hoge linten waren bollenboeren gehuisvest en het lage lint werd gebruikt als weidegrond. De randen van het dorp hebben een transparantie naar het weidelandschap en doorzichten naar het Uitgeestermeer. Inmiddels zijn aan het 'oude dorp' aan de westzijde en zuidzijde nieuwe woonwijken gebouwd, waardoor het karakter enigszins 'stedelijk' is geworden (aantal inwoners: 13.248).

In het oude gedeelte van het dorp was weinig ruimte voor openbaar groen en is er nauwelijks sprake van een consistente en duurzame boomstructuur. Wel is er een groenrand om de oude kern. In de nieuwbouwwijken was er meer ruimte voor zowel groenvakken als voor boomstructuur.

Buitengebied

Het Noord-Hollands landschap is opgebouwd uit strandwallen, veen- en kleiafzettingen. Rondom de kern van Uitgeest ligt een polder- en waterlandschap in het beschermd landschap Laag Holland. Tussen Uitgeest en Limmen / Castricum loopt de corridor uit de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Het beheer van het buitengebied ligt vooral in handen van agrariërs, ondernemingen en het Recreatieschap Alkmaarder en Uitgeestermeer (RAUM). Belangrijke waarden zijn de openheid van het landschap, de recreatiemogelijkheden en de verbinding gebruiksnatuur en rustgebieden.

Gebiedsverkenning

Er is een globale gebiedsverkenning uitgevoerd, waarbij de sterktes, de zwaktes, de kansen en de aandachtspunten zijn geïnventariseerd. De volgende lijst geeft een indicatie van de huidige situatie.

Uitgeest is niet echt een groen dorp te noemen. Het aantal bomen ligt met 5.400 (0,4 boom per inwoner) onder het landelijk gemiddelde van 0,8 boom per inwoner.

De groenstructuur ondersteunt de landschappelijke, stedenbouwkundige en verkeersstructuur. Laanbeplanting accentueert de (hoofd)weg, sierbeplanting wordt toegepast in woongebieden en rietkragen langs de vaarten in samenhang met ecologische aspecten.

Gebiedsverkenning: sterke en zwakke punten		
Sterk	<p>Rondom landelijk groen Veel water</p> <p>Karakteristieke elementen</p>	<p>Beleven en ontsluiten Combineren en meer natuurlijke oevers Samenhangend geheel inrichten en in stand houden op duurzaam en hoog kwaliteitsniveau, parels benoemen</p>
Zwak	<p>Vooraf in de oude kern weinig groen</p> <p>Bomen accentueren niet de wegenstructuur, het wegkarakter of de structuur van de groene loper</p>	<p>Groennorm toepassen en indien nodig afwegen tegen parkeernorm. Zuinig zijn op het aanwezige groen. Bomen ondergronds meer ruimte geven zodat deze tot volwassenheid uit kunnen groeien. De groenstructuren de wegstructuur laten accentueren (groene lopers), uitgangspunt voor deze structuren is het Structuurplan</p>
Kansen	<p>Karakteristieke locaties en groenparels benadrukken en versterken</p>	<p>Regthuijsplein, kerkplein, Gorskamplaan en Geesterweg als karakteristieke locatie inrichten en beheren</p>
Aandachtspunten	<p>Duurzaam in stand houden</p> <p>Bomen moeten bij aanplant tot volwassenheid kunnen komen</p>	<p>Goed en structureel onderhoud is noodzakelijk om het groen tot de gewenste ontwikkeling te laten komen. Standpunt; "Wat we doen we goed anders doen we het liever niet". De uitvoering aan en nabij bomen is conform het vastgestelde Normenboek bomen.</p> <p>Beheer richten op het eindbeeld van volwassenheid</p>

2 Het groenbeleid

2.1 Waarden van het groen

De huidige en toekomstige bewoners van Uitgeest willen in een aantrekkelijke gemeente wonen. Met respect voor de huidige kwaliteiten van het openbaar groen, is het noodzakelijk om verbeteringen in de groenelementen en de groenstructuur aan te brengen en de samenhang te waarborgen. De groenelementen in de openbare ruimte zijn uitgedrukt in waarden. In de beschrijving van de waarden zijn de belanghebbende en gewenste aspecten van het groen meegenomen. De waarden zijn getoetst aan de inrichting van het groen en van daaruit is een aantal verbeteringen bepaald. Visie en de waarden vormen de basis voor het groenbeleid. Uit de waarden volgen de beleidsdoelen en de verbeteringen als speerpunten voor het (dagelijks) beheer.

Waarden geven aan waar het groen 'voor staat' en aan bijdraagt, in het algemeen en specifiek voor Uitgeest.

Waarden van het groen	
Architectonische waarde	<ul style="list-style-type: none"> – Sfeer en belevingswaarde van de bebouwde omgeving. – Identiteit, het karakter, oriëntatie, de herkenbaarheid en de beeldkwaliteit van de omgeving
Ecologische waarde	<ul style="list-style-type: none"> – Natuurlijke waarde in de woonomgeving – Betere milieukwaliteit en natuurwaarde – Diversiteit in soortensamenstelling – Basis voor natuureducatie in de directe woonomgeving
Recreatieve n gebruikswaarde	<ul style="list-style-type: none"> – Gezondheid en leefbaarheid – Recreatief (sport, spel, ontspanning)
Belevingswaarde	<ul style="list-style-type: none"> – Leefbaarheid van de woonomgeving – Betrokkenheid met de groene (woon)omgeving
Gezondheidswaarde	<ul style="list-style-type: none"> – Fijnstofreductie (bomen) – Bewegingsruimte
Economische waarde	<ul style="list-style-type: none"> – Positieve invloed op vestigingsklimaat (wonen en werken) – De leeftijd/ontwikkelingswaarde van het groen – Afwateringsfunctie (minder investeren in drainage of afvoersystemen) <p>De bomen in Uitgeest vertegenwoordigen een gemiddelde waarde van € 3.300 per boom en in totaal een waarde van € 17,9 miljoen.</p>

Deze waarden kunnen nog specifieker worden gemaakt door van 'boven te kijken' op de gemeente, de specifieke elementen te herkennen en verbeteringen te benoemen.

Specifieke waarden van het groen	
Groenparels zichtbaar maken en beschermen	Groenparels zijn kleine unieke cultuurhistorische delen groen en (potentieel) monumentale bomen. Het zijn geen natuurgebieden. Het gaat hier vooral om cultuurgroen, dat intensiever onderhoud vraagt. Bij verlies van zo'n groenvoorziening valt ook een deel van de cultuurhistorie in de kern weg. De gewenste verbetering bestaat uit het beschermen van de groenparels. Een lijst van beschermwaardige bomen maakt hiervan onderdeel uit.
Vergroten van de diversiteit	Diversiteit in het groen, vooral in wijken, maakt dat de leefomgeving aantrekkelijk is en het groen minder vatbaar wordt voor uitval door ziekten en plagen. De gewenste verbetering is het planten van meer soorten bomen en heesters.
Gebruiken, beleven en ontdekken van het groen	De gemeente heeft een aantal parkgebieden die vooral gezien moeten worden als gebruiksgroen: wandelen, sporten, ontmoeten en het aanwezige groen te ontdekken. De gewenste verbetering is het beter toegankelijk maken van de parkgebieden en het buitengebied (rondje Uitgeest).
Samen denken en werken aan groen	Draagvlak en betrokkenheid voor het groen, door alle betrokken partijen, of het nu meedenken, mee beslissen of meewerken in het groen betreft. De gewenste verbetering is de inwoners te laten participeren bij het beheer en onderhoud van het openbaar groen.
Het koesteren, verbinden en ontwikkelen van natuur	Natuur is een van de belangrijke pijlers van het groen. Met het oog op de EHS die tussen Uitgeest en Limmen loopt, de randgebieden langs de kern en de verbindingszone daartussen, is het belangrijk deze natuur te koesteren en waar mogelijk te verbinden. De gewenste verbetering is, waar mogelijk, nieuwe natuur te ontwikkelen, deel te nemen aan natuurontwikkeling en natuurbeheer door andere beheerders (Recreatieschap, Landschapsbeheer Noord-Holland, etc.) of voort te gaan met de ontwikkeling van bestaande gebieden.

2.2 Verschillende typen groen

In het centrumgebied en een aantal woonwijken van het dorp is de bebouwing overwegend beeldbepalend, waarbij groen een ondersteunende functie heeft dat past bij dat karakter. Andere woonwijken en gebieden, zoals de sportterreinen, de begraafplaatsen, de bungalowparken en dergelijke, hebben een overwegend groen karakter. Binnen de groenstructuur kunnen grotere elementen, zoals rand- en wegbeplantingen, parken, groene en blauwe lopers door de woonwijken, apart worden onderscheiden. Ook het (natuurlijk) groen in het buitengebied is het waard om apart te vermelden. Om sturing te kunnen geven aan het versterken van de groenelementen en de groenstructuren, de specifieke waarden van het groen, is een indeling van het openbaar groen gemaakt. Per categorie wordt het voorgestelde beleid aangegeven.

Ambitie: het realiseren van een aantrekkelijke en leefbare woonomgeving met zoveel mogelijk groen en in het buitengebied kansen voor natuurontwikkeling: in 2025 heeft Uitgeest gemiddeld 75 m² groen per woning en 6.700 bomen (0,5 boom per inwoner) waarbij het buitengebied voor 50% meetelt.

Indeling typen groen (zie bijlage 1)			
Bebouwd	Groen langs historische lijnen, rood beeld bepalend	<ul style="list-style-type: none"> – Groen is ondersteunend aan bebouwing (vooral Oude Dorp) – Geen ruimte voor meer groenelementen – In stand houden – Ondergeschikt aan bebouwing met uitzondering van groenstructuren en groenparels 	Siergroen Standaard cultuurgroen
	Groen beeldbepalend	<ul style="list-style-type: none"> – Uitgesproken groen karakter zoals parken, begraafplaats, groene parels – Behouden en versterken 	Siergroen Standaard cultuurgroen Landschappelijk groen
	Groenstructuren	<ul style="list-style-type: none"> – Grote groenelementen en groene lopers, groenstructuren langs wegen en watergangen, parken en bosplantsoenen – In stand houden en daar waar wenselijk en noodzakelijk verbeteren – Geen overdracht aan derden 	Siergroen Standaard cultuurgroen Landschappelijk groen
	Groen langs historische lijnen, groenstructuren	<ul style="list-style-type: none"> – Groenkwaliteit in het buitengebied duurzaam behouden en verder ontwikkelen – Vooral de hoofdgroenstructuur langs de verbindingswegen in het buitengebied. 	Landschappelijk groen Natuurgroen
Buitengebied	Overige groenstructuren	<ul style="list-style-type: none"> – Bomen, bermen, houtwallen en het groen langs sloten en vaarten – Ondergeschikt aan eventuele infrastructurele aanpassingen. – In stand houden 	Landschappelijk groen Natuurgroen
	Natuur beeldbepalend (bijvoorbeeld Uitgeestermeer)	<ul style="list-style-type: none"> – Ongestoord verloop van natuurlijke (ecologische) processen – Ruimtelijke elementen zijn ondergeschikt – Stilte en nachtelijke duisternis – In stand houden en stimuleren van de natuurontwikkeling 	Natuurgroen
	Groenparels	<ul style="list-style-type: none"> – Unieke cultuurhistorisch groen en (potentieel)monumentale bomen – Geen natuurgebieden – In stand houden en waar wenselijke en noodzakelijk verbeteren – Geen overdracht aan derden 	Siergroen Standaard cultuurgroen Landschappelijk groen

2.3 Groenelementen

Ambities groenelementen (vaste planten, bloembakken, heesters, hagen, bodembedekkers, struikrozen, gazon, ruw gras, bosplantsoen)	Gewenste verbetering
Herkenbaarheid in structuren aanbrengen.	Accentueren van de structuren die in de structuurvisie zijn opgenomen. Daarbij zijn de bomen de grootste groene structuurdragers
Groenparels / bijzondere groenelementen zichtbaar maken en beschermen.	Inventariseren en beschermen van de groenparels. Een lijst van beschermwaardige bomen maakt hiervan onderdeel uit
Vergroten van de diversiteit groenelementen	Planten van meer soorten bomen en heesters. Daarnaast is een verschraving van bermen gewenst door maaien en afvoeren
Gebruiken, beleven en ontdekken van het groen.	Beter toegankelijk maken van de parkgebieden en het buitengebied (o.a. 'rondje Uitgeest')
Samen denken en werken aan groen.	Inwoners laten participeren bij de inrichting en het beheer van het openbaar groen
Koesteren verbinden en ontwikkelen van natuur	Nieuwe natuur ontwikkelen, deelnemen aan natuurontwikkeling en natuurbeheer door andere beheerders (Recreatieschap, Landschapsbeheer Noord-Holland, etc.) of doorgaan met de ontwikkeling van bestaande gebieden

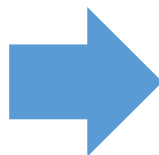
Werkwijze

1. De gemeente Uitgeest wordt ingedeeld in zeven ruimtelijke gebieden, zogenaamde structurelementen met de bijpassende groentypologieën. Deze kaart wordt opgenomen in de beheerapplicatie GBI.
2. Het beheer wordt gebaseerd op de standaard kwaliteitsniveaus onderhoud conform de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013 van de CROW¹.
3. Het kwaliteitsniveau van het groenbeheer, variërend van A tot C wordt door de gemeenteraad per gebied en/of per groenbeheergroep (bijlage 3) bepaald. De kwaliteitskeuze is gekoppeld aan de eenheidsprijzen die in GBI zijn opgenomen waardoor de benodigde middelen per kwaliteit, direct inzichtelijk zijn.

¹ CROW is een non-profit, servicegerichte kennispartner van professionals in de werkerreinen infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer en werk en veiligheid, aanbesteden en contracteren.

2.4 Bomen

Ambities bomen	Gewenste verbetering
Herkenbaarheid in structuren aanbrengen.	Accentueren van de (wegen)structuren o.a. door het aanbrengen van bomen. De grootte van de boom komt overeen met de gradatie in de stedenbouwkundige structuren
Groenparels / bijzondere groenelementen zichtbaar maken en beschermen.	Inventariseren en beschermen van de groenparels. Een lijst van beschermwaardige bomen maakt hiervan onderdeel uit
Vergroten van de diversiteit groenelementen	Planten van meer soorten bomen
Het aantal bomen geleidelijk laten toenemen	Vooral in herinrichtingsplannen en nieuwbouwplannen extra bomen planten. De plicht tot herplanting wordt altijd toegepast voor te kappen bomen in de openbare ruimte
Professionaliseren en verduurzamen van het beheer	Door een planmatige opzet van het jaarlijkse onderhoud kan efficiëntiewinst worden geboekt. Door het onderhoud nog meer te richten op het eindbeeld van de bomen, kan de duurzaamheid van het beheer worden vergroot
Participeren door bewoners en belangengroeperingen	Bij het vervangen van bomen bewoners en belangengroeperingen uitnodigen om over de keuze van de nieuwe bomen mee te denken en praten

Werkwijze

1. Het duurzaam in stand houden van het huidige boomareaal en deze gefaseerd uit te breiden met 1.270 bomen tot 6.700 bomen. Dit komt neer op 0,5 boom per inwoner.
2. Het beheer wordt gebaseerd op de standaard kwaliteitsniveaus onderhoud conform de kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013 van de CROW en het Handboek Bomen van het norminstituut bomen.
3. Het kwaliteitsniveau van het bomenbeheer wordt vastgesteld op kwaliteitsambitie A, hoog niveau. Dit om een duurzame instandhouding en kapitaalvernietiging achteraf te voorkomen.
4. Het realiseren van een bomenstructuur bestaande uit: hoofdstructuur (hoofdontsluitingswegen en verbindingswegen), secundaire structuur (wijk- en buurtontsluitingswegen), tertiaire structuur, (woonstraten) en buitenwegenstructuur.
5. Bij nieuwbouwplannen en herinrichtingen uitgaan van de ambitie: "Kiezen voor bomen is kiezen voor beheerbare bomen die de mogelijkheid krijgen om oud te kunnen worden".
6. Er worden geen gezonde bomen verwijderd, ook niet vanwege overlast (zie bijlage 6). Er wordt pas overgegaan tot het verwijderen van bomen na zorgvuldige afweging en in bepaalde situaties door het college van B en W.
7. Verwijderde bomen worden altijd gecompenseerd in de straat, wijk of elders in het dorp. Het Handboek bomen van het norminstituut bomen is daarbij van toepassing.
8. Bomen worden op boomveiligheid gecontroleerd.

3 Ontwerp, inrichting en beheer

3.1 Groenontwerp

Bomen moeten de stedenbouwkundige structuur versterken en accentueren. Bij de keuze van een boombeplanting wordt uitgegaan van de beschikbare ruimte, zowel ondergronds als bovengronds (volwasdom).

Entreegebieden van de wijken hebben een representatieve uitstraling. Beplanting in een buurt wordt afgestemd de structuur van de buurt.

Bij het maken van een beplantingskeuze wordt vooral rekening gehouden met de sociale veiligheid in de openbare ruimte en de haalbaarheid op technisch, beheersmatig en financieel vlak. Voor de sociale veiligheid wordt gekozen voor lage beplanting waar het moet. Een belangrijke haalbaarheidsfactor is de beheerbaarheid van de te kiezen groensoorten. Sommige soorten, zoals rozen en vaste planten, vragen een arbeidsintensief onderhoud. Bij de beplantingskeuze kan gebruik gemaakt worden van vier groentypologieën: siergroen, standaard cultuurgroen, landschappelijk groen en natuurgroen.

3.2 Inrichting

De inrichting begint in het planstadium. Door de synergie op te zoeken tussen ontwerp en beheer (beheerbewust ontwerpen en ontwerpbewust beheren) kan men een openbare ruimte creëren die duurzaam en efficiënt in stand gehouden kan worden en die voldoet aan de functionele basis en eisen voor gebruik. Een duurzame instandhouding voorkomt kapitaalvernietiging en is het meest efficiënt voor de beheerkosten. Bij het inrichten wordt bewust gekozen voor een levensvatbaar oppervlak aan groen zodat duurzame instandhouding mogelijk is. Hiervoor zijn kengetallen opgenomen in bijlage 2).

3.3 Beheer

Beheren is het in stand houden van de landschappelijke, stedenbouwkundige en cultuurhistorische grondslag van de wijken en buurten met behulp van onderhoudsmaatregelen. Tot voor kort werd een onderscheid gemaakt in de te leveren prestatie om tot een gewenst resultaat te komen, zoals intensief, standaard, extensief en ecologisch. Tegenwoordig maakt men veelal gebruik van het Kwaliteitscatalogus openbare ruimte (2013). De Kwaliteitscatalogus biedt een landelijke standaard voor kwaliteitsniveaus van de openbare ruimte en bevat 200 schaalbalken waarmee een kwaliteitscriterium is verdeeld in vijf kwaliteitsniveaus. De kwaliteitsniveaus zijn zeer hoog (A+), hoog (A), basis (B), laag (C) en zeer laag (D).

Als ondergrens wordt laag (C) gehanteerd omdat op niveau D niet te beheren is. Bij kwaliteitsniveau D is direct groot onderhoud nodig (plastisch gezegd: het beheer is 'door het ijs gezakt').

3.4 Boomveiligheid

De gemeente Uitgeest heeft als eigenaar van de bomen de zorgplicht voor een zo gezond en zo veilig mogelijk bomenbestand. Om de gezondheid en veiligheid van de bomen te kunnen beoordelen, worden de bomen geïnspecteerd. Het inspecteren en beoordelen van bomen op ziekten en gevaren wordt de VTA-controle (Visual Tree Assessment) genoemd. Boomveiligheidscontrole wordt uitgevoerd om te voldoen aan de wettelijke normen en te voorzien in de veiligheid voor gebruikers van de openbare ruimte.

Beeldmeetlat: reeks van vijf beelden, waarin in aflopende mate de kwaliteit is vastgelegd (zie bijlage 4)

Boomveiligheid beperkt zich tot datgene wat minimaal verwacht mag worden om de veiligheid in de omgeving van bomen te waarborgen. Dat wil niet zeggen dat regulier beheer of extra zorg onnodig is.

De boomveiligheidscontrole is een plicht en komt uit de wettelijke zorgplicht voor eigendommen en uit de rechtspraak aangaande artikel 6:162 BW, de onrechtmatige daad. Op grond van dit artikel is een boomeigenaar slechts aansprakelijk voor schade veroorzaakt door de boom als de te besteden zorg voor de boom onvoldoende is geweest.

De VTA controle moet worden verricht door een inspecteur met het certificaat 'European Tree Worker of European Tree Technician' of gelijkwaardig. Om een goed beeld te hebben op de gezondheid en veiligheid van de boom wordt veelal een inspectiecyclus van drie jaar gehanteerd. Bij een verhoogde zorgplicht wordt de boom ieder jaar gecontroleerd. Hoe vaak een boom moet worden gecontroleerd hangt af van de gevaarstelling, van de standplaats en van de omvang van de boom. Daarnaast zijn er andere gegevens en boomkenmerken die worden meegewogen in de controlefrequentie, zoals de boomsoort, de groeifase van de boom, de hoogte van de boom en de historie (bijvoorbeeld eerder geconstateerde gebreken). In het Groenbeheerplan worden de boominspecties, waaronder de VTA controle, verder uitgewerkt.

3.5 Knelpunten bomen

Bomen hebben ruimte nodig om volledig tot ontwikkeling te komen. Voor situaties waar minder ruimte aanwezig is en waar wel bomen gewenst zijn, dient de juiste soort op de situatie te zijn afgestemd. De benodigde ruimte geldt niet alleen bovengronds maar zeker ook ondergronds. Voor de bomen die al geplant zijn voor dit Groenbeleidsplan, is er een verhoogde kans dat er niet voldoende ruimte is en dat de juiste verhouding in de bestanddelen als voeding, vocht en lucht niet aanwezig is.

Voor alle gemeentelijke bomen is begin 2016 een knelpuntenanalyse uitgevoerd en op basis van urgentie een prioriteitenlijst opgesteld. In deze prioriteitenlijst staan de bomen aangegeven die aan vervanging toe zijn en bomen die met een extra ingreep behouden kunnen worden op de huidige standplaats. De technische gevolgen hiervan worden onder andere in een meerjarenplanning beschreven in het Groenbeheerplan. In dit Groenbeleidsplan worden de financiële gevolgen aangegeven en opgenomen in de financiële paragraaf.

3.6 Speerpunten groenbeheer

Het is nodig om het beleid te vertalen naar concrete onderhoudswerkzaamheden en te borgen in het dagelijks beheer. Deze vertaling kan het beste worden vastgelegd in een groenbeheerplan. Naast het vastleggen van het beleid in een beheerplan kan ook de omslag worden gemaakt naar het 'nieuwe' beheer, te weten kwaliteit gestuurd beheren. Kenmerkend voor deze werkwijze is niet het sturen op budget of werkzaamheden, maar het sturen op resultaat met behulp van kwaliteitsniveaus, kwaliteitsomschrijvingen en ondersteund door beelden. De streefbeelden zijn leidend. De speerpunten voor het groenbeheer zijn opgenomen in het volgende schema.

Speerpunten groenbeheer	
Herkenbaarheid in structuren aanbrengen	<ul style="list-style-type: none"> – De groenstructuur heeft een nadrukkelijke relatie met de stedenbouwkundige structuur, wegenstructuur en waterwegenstructuur. – De hiërarchie in groenstructuren versterken. – De relatie tussen groen en water benadrukken.
Groenparels zichtbaar maken en beschermen	<ul style="list-style-type: none"> – Groenparels zichtbaar maken, beschermen en versterken. – Aangeven van het cultuurhistorisch belang van de groenparels. – lijst met beschermwaardige bomen opstellen.
Vergroten van de diversiteit	<ul style="list-style-type: none"> – Diversiteit in inrichting, beleving en gebruik. – Verminderen van de impact van ziekten en plagen. – De juiste keuze van groen op de beschikbare plaats. – De ruimte voor groen die bij de keuze past.
Gebruiken, beleven en ontdekken van het groen	 <ul style="list-style-type: none"> – Toegankelijkheid parkgebieden verbeteren. – Het groen in de gemeente zodanig inrichten dat het een belangrijke bijdrage kan leveren aan de gezondheid en leefbaarheid van de inwoners. – Aangeven waar groen beleefd kan worden.
Samen denken en werken aan groen	<ul style="list-style-type: none"> – Betrekken van inwoners en belangengroeperingen bij ontwikkelingen en activiteiten in het groen. – Bepalen van de vormen van bewonersparticipatie in het groen.
Het koesteren, verbinden en ontwikkelen van natuur	<ul style="list-style-type: none"> – Waar mogelijk nieuwe natuur ontwikkelen door deel te nemen aan initiatieven van andere beheerders. De bestaande ontwikkelingen ondersteunen.
Het in stand houden van het huidige areaal van 5.400 bomen	<ul style="list-style-type: none"> – Het huidige areaal van 5.400 bomen is de absolute ondergrens. Daar waar mogelijk het vergroten en versterken van het bomenareaal. – Het realiseren van een bomenstructuur die de wegenstructuur volgt en versterkt. – Er worden geen gezonde bomen verwijderd, ook niet vanwege overlast, dan na zorgvuldige afweging.

3.7 Beheervarianten

Er zijn drie nieuwe beheervarianten beschreven elk met hun voor- en nadelen. Deze varianten hebben uitsluitend betrekking op het openbare groen in het bebouwde gebied. Bomen in het bebouwde gebied zijn hierin buiten beschouwing gelaten, hiervoor wordt een separaat beheerplan opgesteld. Voor elke variant is een cijfermatige onderbouwing gegeven, waarmee de gemeenteraad een verantwoorde keuze kan maken.

Blaue variant (1): beeldkwaliteit aanpassen aan beplantingssoort

De beplanting in het bebouwde gebied blijft gehandhaafd, echter de kwaliteitsniveaus worden aangepast aan de beplantingssoorten. Voorgesteld wordt om hiervoor gebruik te maken van de in dit Groenbeleidsplan genoemde groentypologieën. Dat wil zeggen al het groen behorende tot typologie siergroen wordt onderhouden volgens beeldkwaliteit A, Beplantingen behorende tot het standaard cultuurgroen wordt onderhouden volgens beeldkwaliteit B en landschappelijk groen wordt onderhouden volgens beeldkwaliteit C.

Gele variant (2): gemeente indelen in ruimtelijke gebieden

Per wijk worden gebieden benoemd volgens de in dit Groenbeleidsplan voorgestelde indeling van ruimtelijke gebieden. Dat wil zeggen dat er gebieden zijn waar bebouwing (rood) de bepalende factor is en het groen een ondersteunde functie heeft. In andere gebieden zal het groen bepalend zijn voor het beheer en de inrichting van die delen van de afzonderlijke kernen. Er kunnen ook gebieden voorkomen waar de structuur bepalend is, zoals bij waterwegen en (hoofd) ontsluitingswegen. Ook kunnen gebieden aangeduid worden die een heel specifiek karakter hebben.

Oranje variant (3): meer of minder kwaliteit

Deze variant bestaat uit twee delen; A en B. Met de in dit Groenbeleidsplan genoemde systematiek bestaat ook de mogelijkheid om te differentiëren met de beeldkwaliteiten van de afzonderlijke groentypologieën. Dat wil zeggen dat elke soort groen of groentypologie, een kwaliteitsbeeld lager of hoger onderhouden wordt dan voorgesteld is in dit Groenbeleidsplan:

- Siergroen wordt niet op beeldkwaliteit A onderhouden maar op B.
- Cultuurgroen gaat van B naar beeldkwaliteit C.
- Landschappelijk groen wordt slechts nog incidenteel onderhouden.
- Maar omgekeerd, een groentype op een hoger niveau onderhouden is natuurlijk ook mogelijk.

In bijlage 5 zijn de voor- en nadelen per variant uitgewerkt inclusief de financiële gevolgen.

In alle genoemde bedragen is rekening gehouden met het eventueel renoveren (vanuit de afschrijving) van plantsoenen. Deze zullen geleidelijk plaatsvinden. De investeringskosten voor bomen en inhaalslag achterstanden in groenperken, blijven voor elke variant nagenoeg gelijk. Deze incidentele kosten worden over 10 jaar verspreid.

De voorkeur gaat uit naar de gele variant. De gele variant is het meest duurzame, doet het meeste recht aan groenstructuren en sluit het beste aan op de Omgevingsvisie (i.o.).

3.8 Bewonersparticipatie

De betrokkenheid van bewoners en belangengroeperingen bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte is vanuit het oogmerk van leefbaarheid en draagvlak belangrijk en gewenst. Daarnaast is het uitdragen van de uitgangspunten en ambities in dit groenbeleidsplan van belang om de betrokkenheid van de bewoners te vergroten.

Een groot deel van de meldingen en klachten die bij de gemeente binnenkomen is te voorkomen door voorafgaand aan een activiteit, groot of klein, te communiceren met de omwonenden en/of belanghebbenden. De nota Burgerparticipatie bij werkzaamheden in de openbare ruimte is van toepassing bij het betrekken van de bewoners, ondernemers en belangengroeperingen.

Bijlage 1: indeling openbaar groen met groenparels

legenda, groen-elementen

A		Groen langs historische lijnen - bebouwd gebied
B		Structurend groen - bebouwd gebied (parkzone Geesterweg - arboretum)
C		Overig groen - bebouwd gebied
D		Groen langs historische lijnen - buitengebied
E		Structurend groen - buitengebied
F&G		Natuurgebied en overig groen - buitengebied
H	★	Groenparel - bebouwd gebied & buitengebied

1. Omgeving Hervormde kerk:
Regthuysplein, 'Het bosje' en begraafplaa
2. Het plein voor het gemeentehuis
3. Omgeving Katholieke kerk:
voorplein en begraafplaats
4. Plantsoen tussen 'Westergeest en Middelw
5. Eendekooi Van der Eng
6. Fort bij Krommeniedijk
7. Fort aan den Ham

Toelichting op groenparels

In Uitgeest worden zeven potentiële groenparels onderscheiden. De benoemde groenparels zijn momenteel nog niet altijd een daadwerkelijke parel maar hebben door de locatie of historie van de plek wel telkens de potentie om een groenparel te worden en van betekenis te zijn voor zowel het groenbeeld als de openbare ruimte van heel Uitgeest.

Er worden vier groenparels binnen het bebouwd gebied van Uitgeest onderscheiden. Uitgeest is herkenbaar als op een strandwal liggend geestdorp door onder andere de kenmerkende noord-zuid structuur van het oude hart, met drie noord-zuid gerichte wegen. Langs ieder van deze drie noord-zuid wegen is een groenparel benoemd. Ten eerste de langs de Hogeweg gelegen omgeving van de Hervormde kerk / Regthuysplein. Ten tweede het langs de Middelweg gelegen plein voor het gemeentehuis. Ten derde het langs Westergeest gelegen plein voor de Katholieke kerk. Tot slot bevindt zich tussen Westergeest en Middelweg een plantsoen dat ook de potentie heeft een groenparel te worden. Het dorp Uitgeest kent relatief weinig openbare ruimtes. Het is zaak om te koesteren wat er wél is.

Er worden drie groenparels in het buitengebied van Uitgeest onderscheiden: de eendenkooi Van der Eng ten westen van Uitgeest en de twee in het buitengebied tussen Uitgeest en Krommenie gelegen forten. Deze twee forten maken onderdeel uit van de Stelling van Amsterdam, een Unesco Werelderfgoed.

Groenparel 1: Omgeving Hervormde kerk: Regthuysplein, de begraafplaats en het bosje.

De omgeving van de Hervormde kerk is een van de meest historische locaties in Uitgeest en bestaat uit het Regthuysplein, de begraafplaats en een ten noorden van de begraafplaats gelegen bosje.

Het Regthuysplein wordt gekenmerkt door monumentale bomen en historische bebouwing. In de bestaande situatie echter is de pleinruimte opgeknipt en wordt het zicht op de historische gebouwen ontnomen door leilindes en plantenbakken. Ook een overdaad aan straatmeubilair en gebrek aan samenhang in de bestrating, de hagen en het straatmeubilair leidt af van de historische gebouwen en monumentale bomen. Het bosje kent achterstallig onderhoud en heeft een armoedige uitstraling.

Momenteel wordt, in opdracht van gemeente Uitgeest, door landschapsarchitect Martijn Al een visie voor het Regthuysplein en het bosje gemaakt. Deze visie richt zich ten eerste op enkele relatief beperkte ingrepen in de bestrating, bomen en overige beplanting, ten tweede schetst de visie een mogelijke herinrichting voor de langere termijn.

In de visie komen de historische gebouwen en monumentale bomen weer goed tot hun recht en krijgen het plein en het bosje de allure die een dergelijke historische locatie verdient. Streven is de concept visie op korte termijn te bespreken met bewoners van Uitgeest en vervolgens door te werken

Groenparel 2: Het plein voor het gemeentehuis

Het aan de Middelweg gelegen plein voor het gemeentehuis is een van de weinige openbare ruimtes in het oude hart van Uitgeest. De openbare ruimte is opgeknipt door straatmeubilair en de bomen zijn vrij klein. Toch heeft het plein door de centrale ligging aan een van de oude dorpslinten alsmede de ligging aan een prominent uit het jaar 1893 stammend pand de potentie een groenparel en bijzondere openbare ruimte voor het hart van Uitgeest te worden. Grote bomen kunnen daarbij een belangrijke rol spelen.

Groenparel 3: Omgeving Katholieke kerk: voorplein en begraafplaats

Deze openbare ruimte voor de entree van de Katholieke kerk kent enkele grote bomen en heeft de potentie meer te zijn dan een verbreed trottoir. Het zou het derde plein van oud Uitgeest kunnen worden.

Groenparel 4: Plantsoen tussen Westergeest en Middelweg

Het tussen Westergeest en Middelweg gelegen plantsoen is een van de weinige groene openbare ruimtes in het oude hart van Uitgeest. De huidige inrichting is kaal en kent weinig sprekend groen, toch heeft het plantsoen door de centrale ligging en het formaat de potentie een parkje te worden en daarmee een toevoeging aan de publieke ruimte in het oude hart van Uitgeest.

Groenparel 5: Eendenkooi Van der Eng

Deze historische eendenkooi was door de iepenziekte behoorlijk toegetakeld maar is door vrijwilligers in oude staat gebracht. Tegenwoordig wordt de eendenkooi door vrijwilligers van Landschap Noord-Holland onderhouden. Met recht een unieke groenparel in het buitengebied van Uitgeest.

(bron: www.landschapnoordholland.nl)

Groenparel 6: Fort bij Krommeniedijk

Het Fort bij Krommeniedijk diende ter verdediging van de Lagendijk tussen Uitgeest en Krommenie en van de bevaarbare waterloop Krommenie. In 1896 was het verdedigbaar aardwerk van dit fort gereed en in 1903 het bomvrije gebouw. Fort bij Krommeniedijk ligt prachtig in het landschap. In 2004 werd de begroeiing grotendeels verwijderd, waardoor het weer goed als fort herkenbaar is. Het fort

kent mede door het reliëf een bijzondere flora en fauna. *(bron: www.stellingvanamsterdam.nl)*

Groenparel 7: Fort aan den Ham

Fort aan den Ham diende ter verdediging van het acces gevormd door de spoorweg Krommenie-Uitgeest. Het verdedigbaar aardwerk kwam in 1896 gereed en in 1903 het bomvrije gebouw. Dit relatief kleine fort beschikte door zijn beperkte functie slechts over een hefkoepelgeschut. Ten zuiden van het fort werd in 1903 een betonnen nevenbatterij aangelegd, waarachter geschut kon worden opgesteld. Het fort kent mede door het reliëf een bijzondere flora en fauna. *(bron: www.stellingvanamsterdam.nl)*

Groenparel 8: Groene driehoek

Deze groenparel is toegevoegd als gevolg van een amendement in de raadsvergadering van 30 juni 2016.

Groenparel 9: Geesterweg

Deze groenparel is toegevoegd als gevolg van een amendement in de raadsvergadering van 30 juni 2016. Verwezen wordt naar pagina 9 van dit Groenbeleidsplan 2016-2025.

Bijlage 2: Kengetallen minimale oppervlakten levensvatbaar groen

- In woonwijken minimaal 5 vierkante meter voor heesters (m.u.v. hagen).
- Hagen: minimaal 3 meter lengte of 3 vierkante meter aan oppervlak (blokhaag).
- Bosplantsoen/ natuurlijke beplanting minimale breedte 5 meter.
- Grasstroken minimaal 1,5 meter breed en minimaal 10 vierkante meter oppervlak.
- Natuurlijke begroeiing als ruigte minimaal 10 meter breed.
- Bomen van de 1e grootte hebben doorgaans een hoogte vanaf 12 meter en hebben daarom een plantafstand 12-14 meter in de rij en minimaal 10 meter tussen de rijen nodig. Toepassing hoofdzakelijk langs hoofdontsluitingswegen, verbindingswegen, begraafplaatsen, grotere groenperken en op pleinen.
- Bomen van de 2e grootte hebben doorgaans een hoogte van 6-12 meter en hebben daarom een plantafstand van 10 - 12 meter in de rij en minimaal 8 meter tussen de rijen nodig. Toepassing hoofdzakelijk langs buurt- en wijkontsluitingswegen van dorpen en wijken.
- Bomen van de 3e grootte hebben doorgaans een hoogte tot 6 meter hoog en hebben daarom een plantafstand van 8-10 meter in de rij en minimaal 6 meter tussen de rijen nodig. Toepassing hoofdzakelijk in wijken, buurten en woonstraten.

Bijlage 3: beheergroepen ingedeeld in groentypologieën

Beheergroepen	Groentypologie
Vaste planten	
Perkrozen	Siergroen
Bloembakken	
Begraafplaats	
Gazons	
Heesters	
Bodembedekkers	
Botanische rozen	Standaard cultuurgroen
Hagen	
Sportvelden	
Recreatief grasland	
Bomen	
Ruw grasland	
Bosplantsoen	
Singels, hakhout, e.d.	Landschappelijk groen
Gebied rond waterpartij en vijver	
Bossen	
Natuurgebieden	Natuurgroen

Bijlage 4: beeldmeetlat, 5 beelden met aflopende mate van beheerkwaliteit

Groen-beplanting-heesters-gesloten heesters-kale plekken				
A+	A	B	C	D
				
Er zijn geen kale plekken.	Er zijn weinig kale plekken.	Er zijn hier en daar kale plekken.	Er zijn redelijk veel kale plekken.	zijn veel kale plekken.
kaal oppervlak 0% per 100 m ²	kaal oppervlak ≤ 5% per 100 m ²	kaal oppervlak ≤ 10% per 100 m ²	kaal oppervlak ≤ 25% per 100 m ²	kaal oppervlak > 25% per 100 m ²
Groen-beplanting-heesters-overgroei randen verharding of gras				
A+	A	B	C	D
				
De rand van de verharding of het gras is volledig zichtbaar.	De rand van de verharding of het gras is goed zichtbaar.	De rand van de verharding of het gras is redelijk zichtbaar.	De rand van de verharding of het gras is nauwelijks zichtbaar.	De rand van de verharding of het gras is niet zichtbaar.
gemiddelde lengte uitloper 0 cm per 100 m ¹	gemiddelde lengte uitloper ≤ 10 cm per 100 m ¹	gemiddelde lengte uitloper ≤ 20 cm per 100 m ¹	gemiddelde lengte uitloper ≤ 40 cm per 100 m ¹	gemiddelde lengte uitloper > 40 cm per 100 m ¹

De foto's, beschrijvingen en prestatie-eisen in de kwaliteitscatalogus stellen beheerders van de openbare ruimte (zoals gemeenten) in staat om beeldgericht te werken volgens landelijke referentieniveaus. Hierdoor kan iedereen in Nederland 'dezelfde taal spreken' voor het onderhoud van de openbare ruimte. Dit heeft diverse voordelen, zoals:

- Bestuurders kunnen kiezen voor kwaliteitsniveaus per gebied of type object.
- Uitvoerende diensten en aannemers ontwikkelen expertise over de werkpakketten en koste van het kwaliteitsniveau.
- De kwaliteitsniveaus worden in heel Nederland onderling vergelijkbaar.
- De beeldkwaliteitsniveaus maken het voor de burger mogelijk om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte te beoordelen (schouw) en in gesprek te gaan met de gemeente.
- Het is een communicatiemiddel en voorkomt tijdrovende discussies.

De kwaliteitseisen kunnen worden opgenomen in een RAW-bestek, en er is een meetmethode beschreven om toezicht te houden op de geleverde kwaliteit. De kwaliteitscatalogus richt zich voornamelijk op de zichtbare beeldkwaliteit van de objecten in de openbare ruimte. Het geeft in sommige gevallen een indicatie van de toestand van levende groenelementen, zoals bomen en beplanting. Bij de niet-levende objecten zegt de beeldkwaliteit weinig tot niets over de technische staat van het object (zoals wegmeubilair en afvalbakken). Naast de beeldcatalogus moet dus altijd de levenscyclus van levende objecten (vervangingscyclus) als de technische levensduur van de overige objecten (afschrijving, vervanging en rehabilitatiecyclus) in de openbare ruimte worden toegepast.

Bijlage 5: drie beheervarianten

Varianten	Definiëring	Kenmerken	Voordelen	Nadelen	Financiën
Uitgangspunt is bestaande situatie ('bebouwd' en 'onbebouwd') handhaven, echter de beeldkwaliteit aanpassen aan nieuwe indeling van groentypologieën	<ul style="list-style-type: none"> – bestaande beplanting handhaven – kwaliteit A, siergroen – kwaliteit B, standaard cultuurgroen – kwaliteit C, landschappelijk groen 	<ul style="list-style-type: none"> – huidige beeldkwaliteit (onderhoud) was afgestemd op de locatie – beplantingssoorten zijn niet afgestemd op locatie – onderhoud wordt nu afgestemd aan beplantingssoorten – historisch bepaalde identiteit blijft gehandhaafd 	<ul style="list-style-type: none"> – huidige beplanting blijft staan, geen groenrenovatie nodig – minder intensief onderhoud bij landschappelijk groen 	<ul style="list-style-type: none"> – beeldkwaliteit bebouwd gebied wordt anders. – landschappelijk groen in bebouwd gebied sober onderhouden – de groenvoorziening blijft een rommelig geheel, alles door elkaar. 	Totale kosten conform standaardnormen geraamd op € 440.000,=
Uitgangspunt is ruimtelijke gebieden indelen conform nieuw beleid en de groentypen daarop aanpassen, de kwaliteitsbeelden zijn conform nieuw beleid afgestemd per groentypologie	<ul style="list-style-type: none"> – in ruimtelijk gebied "rood beeldbepalend" komt alleen siergroen en standaard cultuurgroen voor. – in overige bebouwd gebied kan siergroen, standaard cultuurgroen en landschappelijk groen voorkomen – in buitengebied komt alleen landschappelijk groen en natuurgroen voor. – in bijzondere groenvakken kunnen in principe alle groentypologieën voorkomen, afhankelijk van ligging en sfeer 	<ul style="list-style-type: none"> – evenwicht in de drie dimensies: ruimtelijke indeling, groentypologieën en kwaliteitsbeelden – duidelijke keuze in beplantingssoorten die zijn afgestemd op de omgeving – integrale en duurzame ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> – direct toepasbaar in toekomstige uitbreidingsgebieden – mogelijkheid te streven naar zo herkenbaar mogelijke groenstructuren en karakters per gebied c.q. per kern – kosten voor onderhoud zijn afgestemd op gewenste kwaliteitsbeelden – groen afgestemd op de gebruikswensen van de bewoners – vergroten van variatie, meer kleur en fleur 	<ul style="list-style-type: none"> – groenreconstructies nodig van bestaande beplantingen, aangepast aan een relatief gemakkelijk te onderhouden groenvoorziening, realistisch beeldkwaliteit – door de uitvoerende dienst moet worden ingespeeld op nieuwe indeling en toegepaste beeldkwaliteiten 	Totale kosten conform Standaardnormen geraamd op € 450.000,=
Uitgangspunt is ruimtelijke gebieden indelen conform nieuw beleid en differentiëren met beeldkwaliteiten per groentype <ul style="list-style-type: none"> • Variant 3A Veel A niveau • Variant 3B Veel B niveau 	<ul style="list-style-type: none"> – meer of minder kwaliteit – 3A, alle groentypen onderhouden op kwaliteitsniveau A of – 3B, Alle groentype onderhouden op kwaliteitsniveau B, en C 	<ul style="list-style-type: none"> – naar gelang de gemaakte keuze wordt de beeldkwaliteit netter of soberder. – bestaande kenmerken blijven herkenbaar aanwezig. 	<ul style="list-style-type: none"> – beeldkwaliteiten af te stemmen op het beschikbare onderhoudsbudget. – zeer net kwaliteitsbeeld mogelijk bij voldoende budget 	<ul style="list-style-type: none"> – kwaliteitsbeeld mogelijk bij onvoldoende budget – groenreconstructies nodig die zijn aangepast aan een relatief gemakkelijk te onderhouden groenvoorziening. – nog veel ad-hoc uitvoering van werkzaamheden 	Totale kosten conform GB standaardnormen <ul style="list-style-type: none"> • Variant 3A € 535.000,= • Variant 3B € 400.000,=

Bijlage 6: criteria voor het verwijderen van bomen

Regelmatig komen er bij de gemeente klachten binnen over overlast van gemeentelijke bomen. Deze klachten variëren van overlast van vallende vruchten, overlast van luis tot overlast door wortels die bestrating opdrukken of ingroeien in kabels, leidingen of riolering, overlast van bladval, schaduw werking en dergelijke. Conform jurisprudentie op het gebied van overlast en hinder door bomen dient iedereen een zekere mate van naburige hinder van bomen te dulden en te dragen. Enkel in het geval van disproportionele hinder door publieke bomen kan de gemeente maatregelen nemen. In elk geval wordt er niet ingegrepen indien de hinder of overlast bestaat uit:

- Normale bladval inclusief val van bloesems;
- Normale vruchtval inclusief zaad- en pluival;
- Normale tijdelijke overlast door insecten in bomen inclusief honing- en roetdauw.
- Aanwezigheid van enkele vogelnesten of rustplaatsen van vogels(vogelpoep);
- Aanwezigheid van vleermuizen;
- Schaduwhinder in delen van tuinen, balkons, erven en op bouwwerken Normale groene of algenaanslag op bestrating, muren, daken, enz.
- Wortelopdruk die bestrating op gemeentelijk terrein niet meer dan 3 centimeter opdrukt.
- Wortelgroei in funderingen of huisaansluitingen (voor rekening en risico van eigenaar volgens vaste rechtspraak).
- Uitzichtbelemmering door bomen,
- Allergie door bomen bij mensen,
- Schaduwhinder op zonnepanelen of zonnecollectoren.

Tot het verwijderen van bomen wordt overgegaan in de volgende situaties:

- In acute situaties als de veiligheid in gedrang is, bijvoorbeeld bij stormschade.
- Uit de VTA inspectie is gebleken dat de boom onstabiel is geworden en de dientengevolge moet worden verwijderd omdat de veiligheid in gedrang komt.
- Het dunnen van bomen om andere bomen meer leefruimte te geven om het eindbeeld (streefbeeld) te bereiken.
- Het verwijderen van dode bomen (inboet) in nieuwe aanplant.
- De boom breed ervaren en ernstige overlast veroorzaakt en andere middelen niet helpen.
- Bomen die foutief zijn aangeplant, soort versus locatie waardoor de boom niet tot volwassenheid kan groeien.

Uitgangspunt is dat er in principe geen gezonde bomen worden verwijderd. Ook niet vanwege enige overlast. Een boom kan pas worden verwijderd met een kapvergunning en op basis van een gedegen onderzoek naar soort en mate van overlast, de mogelijkheden om de overlast te verminderen, de plaats en de status van de boom, en de stedenbouwkundige opzet van de straat / wijk. De VTA specialist verricht het onderzoek en stelt een rapport op met eindoordeel. Het eindoordeel wordt als advies voorgelegd aan het college van B&W, op basis waarvan het college het besluit neemt.